

PSYCHOLOOG GORDON NEUFELD

‘Investeer vooral in de relatie met je kinderen’

Gordon Neufeld. © rr

We onderschatten de gevaren van overmatig internetgebruik door kinderen en jongeren. We overschatten het belang van vrienden. Maar vooral onderschatten we onze eigen rol als ouders, zegt Gordon Neufeld.

VEERLE BEEL

Hij is een Canadese klinisch loog die gespecialiseerd is in de ontwikkeling van jonge kinderen. Een autoriteit ook op het vlak van agressie bij kinderen en jongeren. In Vancouver heeft hij sinds 2006 zijn eigen Neufeld-opleidingsinstituut voor ouders en professionele opvoeders. En nu is zijn bestseller, *Laat je kind niet los*, ook uit in Nederlandse vertaling. Opvallende boodschap daarin: liever een kind dat een hechte band heeft met zijn ouders en geen vrienden heeft, dan omgekeerd.

Overschatten we het belang van vrienden voor onze kinderen?

‘O ja, totaal! Hoe minder een kind vrienden nodig heeft, hoe beter. Als een kind hechte relaties heeft met ouders, grootouders, ooms, tantes en leraren, dan is hij beter af. Want dan hoeft hij voor zijn basisbehoefte aan hechting niet uit te wijken naar leeftijdsgenoten.’

Maar wat gaat er mis tussen leeftijdsgenoten en wat vindt u daar niet goed aan?

‘Kinderen hebben altijd vrienden gehad. Maar vroeger was de familie toch belangrijker. Vriendschapsrelaties draaiden als planeten samen rond de zon. Daarmee

bedoel ik een ouder of een groot-

afgelopen decennia ook een verontrustende toename van zelfdoding onder jongeren voorgedaan. De breuk ontstond niet toevallig toen de jongerencultuur algemeen verspreiding vond en in concurrentie kwam met de band tussen jongeren en volwassenen.’

Wat loopt er dan concreet fout als jongeren op elkaar georiënteerd zijn?

‘Denk eens terug aan het einde van de relatie met je eerste liefde. Daar breekt je hart toch van? Maar als je een goede band hebt met je ouders en familie, ga je niet helemaal ten onder. Je wordt wel gekwetst, maar er zijn nog andere plekken in je leven waar je je veilig voelt. Zo gaat dat ook met leeftijdsgenoten: als zij de enigen zijn met wie jongeren zich verbonden voelen, kunnen ze ontzettend gekwetst geraken. En ze hebben er ook geen enkele bescherming tegen.’

HOUDT PLEIDOOI OM JE KINDEREN NIET LOS TE LATEN

Beter een hechte band tussen ouder en kind en geen vrienden, dan omgekeerd. © Hans Heus/hh

U vergelijkt het in uw boek met een kudde olifanten in Zuid-Afrika: omdat er te veel olifanten waren, werden de oudere dieren gedood. Toen alleen de jonge overbleven, ging het mis.

‘Die jonge dieren werden agressief en traptten nijlpaarden dood en zo. Ze moesten er opnieuw een ouder mannetje bijbrengen om de rust te herstellen. Het is zoals bevorming onder jongeren, een fenomeen dat in de VS en Canada schrikbarend is toegenomen. Als de natuurlijke hiërarchie wegvalt, ontstaat er een nieuwe. En dat gaat gepaard met klikvorming, uitsluiting en pesterijen. Het gebeurt in gevangenissen, maar ook in scholen.’

Veel scholen hebben een beleid tegen pesten.

‘Maar ze pakken het probleem niet bij de wortel aan. De meeste scholen vandaag, toch bij ons in de VS en Canada, brengen grote groepen leerlingen van dezelfde leeftijd bijeen. Dat is tegennatuurlijk. Het is beter om leerlingen van verschillende leeftijden samen te brengen, en de oudsten zorg te laten dragen voor de kleintjes. Met hun antipestbeleid werken scholen aan de relatie tussen jongeren onderling. Die moeten beter overeenkomen, ze moeten meer empathie ontwikkelen, enzovoort. Zo

‘Een time-out als straf is de slechtste uitvinding ooit. Als we dat met onze vrienden deden, was de vriendschap meteen over’

‘Met iemand die voortdurend online bezig is, kan je geen relatie opbouwen’

gooien ze olie op het vuur. Het echte probleem is dat er geen hechte relaties meer zijn met leerkrachten en andere volwassenen.’

Er rust een zware last op de schouders van leerkrachten.

‘Elke leraar weet intuïtief dat de beste leerlingen, zij die het hardst werken en het meest leren, die leerlingen zijn met wie hij of zij een goede band heeft. Dat is de sleutel. Veel leerkrachten proberen de chaos in de klas te beheersen, het gedrag te controleren en de juiste pedagogie te vinden. Niets daarvan zal werken als je geen relatie opbouwt met je leerlingen.’

En als het niet lukt, is het dan de schuld van de leraar?

‘Helemaal niet. Het onderwijs is niet de oorzaak van de maatschappelijke veranderingen. Maar je kunt er niet omheen dat de problemen die zich op school voordoen, ook op school opgelost moeten worden. De enige weg naar een oplossing in concrete gevallen is de weg vooruit, er dwars doorheen. Ook ouders vragen mij vaak: hebben we iets verkeerd gedaan? Over het algemeen niet, want dit alles is het gevolg van een evolutie in de hele samenleving. Jij hebt als ouder het probleem niet veroorzaakt, maar je bent wel het enige antwoord voor je kind.’

Het is nooit te laat, zegt u, om opnieuw te investeren in onze relatie met onze kinderen.

‘Het is het eerste wat je moet doen, voor je ongewenst gedrag probeert te veranderen. Als een kind niet graag bij jou in de buurt is, dan kan je er ook geen invloed op uitoefenen. Wanneer kinderen van ons willen scheiden, als ze zich alleen nog tot hun leeftijdsgenoten wenden, gaat het mis. Opvoedingsproblemen zijn in de eerste plaats relatieproblemen.’

U bent geen voorstander van disciplinaire maatregelen zoals een time-out: het kind even apart zetten, of de jongere naar zijn kamer sturen.

‘Het is de slechtste uitvinding ooit. Wat onze kinderen weten is dat niets onze band met hen kapot zal maken. Dat is de essentie. Zodra we de kinderen verantwoordelijk maken voor die band, door te stellen dat hij enkel overeind blijft als zij braaf zijn, maken we gedrag belangrijker dan de relatie. En natuurlijk raken we hen dan kwijt. Een kind dat weet dat de breuk elk moment op de loer ligt, zal de relatie vermijden. En geef toe, als we dit met onze vrienden deden, was de vriendschap meteen over.’

Als onze kinderen voortdurend op het internet zitten of de he-

le avond lang honderden sms'jes met elkaar uitwisselen, hebben ze geen tijd voor ons.

‘Dat is zeker een nieuwe uitdaging voor ouders. Met iemand die voortdurend online bezig is, kan je geen relatie opbouwen. Ook moeten we begrijpen hoe verslavend die mobiele en sociale netwerken voor hen zijn. Ze stellen hen in staat om voortdurend met hun vrienden in contact te staan, maar op een oppervlakkige manier, die hen onbevredigd achterlaat. Tijdens zo'n chatsessie zeggen ze eigenlijk niets: het is de hele tijd van *hoe gaat ie?* en *een beetje chillen*. Het is pas als jongeren hun vrienden of Facebook niet meer nodig hebben, dat ze vrij zijn om er echt mee om te gaan en om hechte vriendschappen te sluiten.’

Een advies voor gezinnen vandaag?

‘Er vertrouwen in hebben dat we dit al duizenden jaren doen, en dat je als ouder het antwoord bent voor je kind. Dan zal je intuïtie wel volgen. En die zal je vertellen dat je moet investeren in de band met je kind. Uitstapjes en gezinsmaaltijden dragen daar zeker toe bij. Welke opvoedingsregels je hanteert, doet er zelfs niet zo toe. Die band kan je vervolgens gebruiken om nieuwe verbanden tussen je kind en andere volwassenen te ontwikkelen, zodat het in een hechte gemeenschap kan opgroeien. In de steden van vandaag staan veel gezinnen er alleen voor. Zoek vrienden en andere volwassenen die mee met jou aan die nieuwe familie willen bouwen.’

Gordon Neufeld & Gabor Maté,
Laat je kind niet los, hoe een hechte band je kind op het juiste spoor houdt, uitg. Manteau, 350 blz.